

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

РОБОЧА ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧА ПЕРЕДДИПЛОМНА ПРАКТИКА
ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 6.130102 Соціальна робота

(шифр і назва напрямку підготовки)

додаткова спеціалізація «Спеціальна психологія»

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення Інститут людини

(назва інституту, факультету, відділення)

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма: «Виробнича переддипломна практика зі спеціалізації «Спеціальна психологія» для студентів напрямку підготовки 6.130102 «Соціальна робота»

Розробник: Таран Оксана Петрівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Протокол від “30” серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти
_____ (О.В. Мартинчук)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту Людини _____ Н. А. Клішевич

ЗМІСТ

I. Пояснювальна записка

II. Опис виробничої (переддипломної) практики зі спеціалізації «Спеціальна психологія»

III. Зміст і завдання виробничої (переддипломної) практики зі спеціалізації «Спеціальна психологія»

Змістовий модуль I. Ознайомлення із особливостями практичної роботи психолога в спеціальних, інклюзивних та реабілітаційних освітніх закладах

Змістовий модуль II. Психологічна діагностика дітей з порушеннями психофізичного розвитку

Змістовий модуль III. Корекційно-розвивальна робота з дітьми, які мають особливості психофізичного розвитку

Змістовий модуль IV. Психологічний супровід сім'ї, що виховує дитину з особливостями психофізичного розвитку

Змістовий модуль V. Інтеграція набутого практичного досвіду

IV. Навчально-методична карта з виробничої (переддипломної) практики зі спеціалізації «Спеціальна психологія»

V. Оцінювання результатів практики

VI. Рекомендована література

VII. ДОДАТКИ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Виробнича (переддипломна) практики зі спеціалізації «Спеціальна психологія» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня відповідно до навчального плану для напряму підготовки «Соціальна робота» денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Програма визначає особливості реалізації на практиці опанованих у ході вивчення дисциплін психолого-педагогічного циклу загальних та зі спеціалізації «Спеціальна психологія», а саме «Спеціальна педагогіка», «Патопсихологія», «Клінічна психологія» та «Основи психопрофілактики».

«Виробнича (переддипломна) практика зі спеціалізації «Спеціальна психологія» є складовою частиною дисциплін циклу професійно-орієнтованої підготовки. Дана програма передбачає: підвищення професійної компетентності студентів, розширення та безпосереднього набуття практичних навичок на посаді спеціального психолога; систематизацію та закріплення набутих знань з психологічного консультування, діагностики та корекції, що сприятиме ефективній самореалізації студентів як фахівців.

Мета практики – ознайомити з практичними аспектами організації психологічної служби в спеціальних та інклюзивних закладах освіти, а також реабілітаційних центрах; сприяти формуванню навичок взаємодії з дітьми та дорослими, які мають особливості психофізичного розвитку та реалізації на практиці знань стосовно їх діагностики, корекції, розвитку; сприяти набуттю вмінь та навичок психолого-педагогічного супроводу батьків особливої дитини та сім'ї в цілому.

Завдання практики:

- Ознайомити із специфікою роботи психолога в спеціальних та інклюзивних закладах освіти, а також реабілітаційних центрах.
- Сформувати навички супроводу дитини (дорослого) з особливостями психофізичного розвитку в корекційно-розвивальному та навчально-виховному процесі в якості тьютера.
- Сформувати навички психологічної діагностики дитини з особливостями психофізичного розвитку та розроблення рекомендацій щодо подальшого розвитку.
- Сформувати навички розроблення та проведення корекційно-розвивальних заходів в роботі з дітьми, які мають особливості психофізичного розвитку.
- Сформувати навички психолого-педагогічного супроводу сім'ї, що виховує дитину з особливостями психофізичного розвитку.
- Закріпити навички написання психолого-педагогічної характеристики дитини з особливостями психофізичного розвитку.

- Розвинути професійно важливі якості фахівця, що необхідні в роботі з дітьми, які мають особливості психофізичного розвитку.
- Поглибити, систематизувати та узагальнити теоретичні знання з професійної діяльності психолога в спеціальній освіті.

Проходження сприятиме формуванню низки **практичних навичок**:

- орієнтування у методах діагностики дітей з особливостями психофізичного розвитку;
- орієнтування у методах корекційної та розвивальної роботи з дітьми, які мають особливості психофізичного розвитку;
- орієнтування у методах навчання та виховання дітей з особливостями психофізичного розвитку;
- розроблення діагностичних та корекційно-розвивальних програм для роботи з дітьми, які мають особливості психофізичного розвитку;
- консультування батьків дитини з особливостями психофізичного розвитку;
- діагностування особливостей розвитку та мовлення дітей з особливостями психофізичного розвитку;
- здійснення корекційно-розвивального впливу в роботі з дітьми, які мають особливості психофізичного розвитку;
- оволодіння навичками взаємодії з особливими дітьми, їх батьками та фахівцями, які з ними працюють.

База проведення практики.

- «Виробнича (переддипломна) практика зі спеціалізації «Спеціальна психологія» проводиться в реабілітаційних центрах допомоги дітям з обмеженими можливостями; в спеціальних та інклюзивних навчальних закладах.
- Головною вимогою відбору бази практики є наявність дітей з особливостями психофізичного розвитку, високий професійний рівень спеціалістів, творча атмосфера в педагогічному колективі, висока трудова дисципліна та уважне і дбайливе ставлення до дітей з особливими освітніми потребами.

Обов'язки керівника практики від ВНЗ

1. Вирішувати основні організаційні питання щодо забезпечення студентів необхідною базою практики.
2. Надавати допомогу студентам у вирішенні теоретичних та методичних аспектів проходження практики.
3. Організувати та вчасно провести настановчу і підсумкову конференції за результатами проходження практики.
4. Періодично відвідувати бази практики з метою надання методичної допомоги студентам-практикантам.

5. Одержувати зворотній зв'язок від фахівців до яких прикріплені студенти-практиканти, з метою підвищення ефективності проходження студентами практики.
6. Здійснювати оцінювання результатів практики на основі отриманої від студентів звітної документації та характеристики з бази проходження практики.
7. Вчасно оформлювати всю необхідну документацію, пов'язану з практикою, а також документацію щодо оплати праці працівників баз практики.

Обов'язки керівника практики від бази практики:

1. Надавати студентам-практикантам допомогу у вирішенні організаційних питань проходження практики.
2. Ознайомити студентів зі змістом роботи бази практики, обов'язками фахівців, законодавчою та методичною базою.
3. Надавати необхідну методичну допомогу студентам в підготовці до психодіагностичної, корекційно-розвивальної та консультативної роботи.
4. Супроводжувати психодіагностичну, корекційно-розвивальну та консультативну роботу студентів, брати участь в їх аналізі.
5. Надавати студентам методичну допомогу в підготовці й оформленні документації.
6. Разом з керівником бази практики здійснити оцінювання якості практичної роботи студентів та надати характеристику (відгук).

Обов'язки студента-практиканта:

1. Бути присутнім на настановчій та звітній конференції.
2. Відвідувати базу практики відповідно до її графіку, узгодженого з базою практики.
3. Виконувати поставлені завдання в повному обсязі.
4. Вчасно оформити та подати для оцінювання результати проходження практики.

Кількість годин, відведених навчальним планом на практику зі спеціалізації становить: 144 годин, триває 4 тижнів та завершується заліком.

I. Опис практики

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика практики	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 1301 «Соціальне забезпечення»	Нормативна	
Змістових модулів – 4	Напрямок підготовки 6.130102 «Соціальна робота»	Рік підготовки	
		4-й	
Загальна кількість годин – 144		Семестр	
		7-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: 36 год.; установча конференція – 1 год.; звітна конференція – 1 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>«бакалавр»</u>		
		Вид контролю:	
		залік	

ІІІ. ЗМІСТ І ЗАВДАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ» ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

Сутність професійної діяльності спеціального психолога

В умовах навчального закладу – проведення настановчої конференції:

- 1) заочне ознайомлення з базами практики;
- 2) визначення терміну проходження практики;
- 3) окреслення завдань практики;
- 4) інструктування щодо етапів проходження практики;
- 5) визначення вимог до практикантів;
- 6) ознайомлення з супровідною документацією практиканта;
- 7) інструктаж щодо безпечного та толерантного поведіння на базах практики;
- 8) ознайомлення з документацією практики та вимогами щодо її ведення;
- 9) окреслення перспективних результатів та специфіки їх оформлення по завершенню практики.

В умовах бази практики:

- 1) ознайомлення з базою практики, бесіда з керівниками та фахівцями;
- 2) вивчення нормативно-правової бази діяльності реабілітаційних центрів, спеціальних та інклюзивних навчальних закладів;
- 3) знайомство з основними цілями та завданнями бази практики, ознайомлення з методами та умовами діяльності;
- 4) ознайомлення з контингентом, з яким здійснюється діагностична, корекційно-розвивальна та консультативна робота (заочне та очне);
- 5) складання індивідуального плану студента-практиканта на період практики зі спеціалізації;
- 6) ознайомлення з особливостями роботи психолога з дітьми, які мають особливості психофізичного розвитку; спостереження за професійною діяльністю спеціального психолога;
- 7) супровід дитини (дорослого) з особливостями психофізичного розвитку у корекційно-розвивальному та навчально-виховному процесі в якості тьютера.

Примітка. Студент-практикант веде щоденник практики, який перевіряється фахівцем кожного дня і ним завіряється (ставить підпис). В щоденнику відображається робота студента-практиканта згідно індивідуального плану, складеного на початку практики.

Також студентом заповнюється рефлексивний щоденник, де занотовуються враження, думки та ідеї, що виникають в ході ознайомчого етапу практики.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Психодіагностична робота спеціального психолога

В умовах бази практики:

- 1) ознайомлення з діагностичним методичним забезпеченням бази практики, щодо роботи з дітьми (дорослими) з особливостями психофізичного розвитку;
- 2) залучення до діагностичної роботи в супроводі фахівців;
- 3) підбір та розроблення діагностичного інструментарію щодо проведення діагностики дитини з особливостями психофізичного розвитку;
- 4) проведення діагностики особливостей когнітивної, емоційної та поведінкової сфери дітей з особливостями психофізичного розвитку (3-5 осіб);
- 5) проведення логопедичного обстеження дитини з порушеннями розвитку та заповнення мовленнєвої карти;
- 6) здійснення аналіз результатів дослідження;
- 7) написання психолого-педагогічних характеристик на досліджуваних дітей з обов'язковими рекомендаціями щодо корекційно-розвивальної роботи;
- 8) обговорення результатів та рекомендацій з фахівцями центру.

Примітка: Студент-практикант веде щоденник практики, який перевіряється фахівцем кожного дня і ним завіряється (ставить підпис). В щоденнику відображається робота студента-практиканта згідно індивідуального плану, складеного на початку практики.

Також студентом заповнюється рефлексивний щоденник, де занотовуються враження, думки та ідеї, труднощі, що виникають в ході діагностичного етапу.

Студентом-практикантом оформлюється папка з діагностичним матеріалом, результатами дослідженнями, характеристиками.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

Корекційно-розвивальна та консультативна робота спеціального психолога

В умовах бази практики (корекційно-розвивальна робота):

- 1) ознайомлення студентів з методами корекційно-розвивальної роботи, що застосовуються на базі практики в роботі з дітьми, які мають особливості психофізичного розвитку;
- 2) залучення студентів до корекційно-розвивальної роботи з дітьми (дорослими), які мають особливості психофізичного розвитку;
- 3) розроблення корекційно-розвивальних заходів для дітей (дорослих) з особливостями психофізичного розвитку;
- 4) самостійне проведення студентами-практикантами корекційно-розвивальних заходів для дітей (дорослих) з особливостями психофізичного розвитку;

- 5) здійснення аналізу проведених заходів, оцінка їх ефективності, визначення позитивних результатів, недоліків, а також запропонування рекомендацій щодо їх удосконалення;
- 6) розроблення студентом-практикантом заходу (освітнього, творчого, розважального) для батьків або для батьків та їх особливих дітей;
- 7) самостійне проведення заходу (освітнього, творчого, розважального) для батьків або для батьків та їх особливих дітей;
- 8) опис результатів проведення заходу (освітнього, творчого, розважального) для батьків або для батьків та їх особливих дітей, визначення його ефективності та рекомендаціями щодо удосконалення.
- 9) обговорення проведених заходів студентами-практикантами з фахівцями.

Примітка: Студент-практикант веде щоденник практики, який перевіряється фахівцем кожного дня і ним завіряється (ставить підпис). В щоденнику відображається робота студента-практиканта згідно індивідуального плану, складеного на початку практики.

Також студентом заповнюється рефлексивний щоденник де занотовуються враження, думки та ідеї, труднощі, що виникають в ході даного етапу практики.

Студентом-практикантом оформлюється папка з розробленими корекційно-розвивальними, описом їх проведення та ефективності здійсненої діяльності.

В умовах бази практики (консультативна робота):

- 1) знайомство з батьками дітей з особливостями психофізичного розвитку;
- 2) спостереження за консультаціями фахівців батьків дитини з особливостями психофізичного розвитку;
- 3) проведення консультацій батьків дитини з особливостями психофізичного розвитку студентами-практикантами у супроводі фахівця;
- 4) опис результатів консультування з батьками, з наданням рекомендацій щодо подальшого супроводу сім'ї;
- 5) обговорення проведених заходів студентами-практикантами з фахівцями.

Примітка: Студент-практикант веде щоденник, практики, який перевіряється фахівцем кожного дня і ним завіряється (ставить підпис). В щоденнику відображається робота студента-практиканта згідно індивідуального плану, складеного на початку практики.

Також студентом заповнюється рефлексивний щоденник, де занотовуються враження, думки та ідеї, труднощі, що виникають в ході даного етапу практики.

Студентом-практикантом оформлюється папка з описом проведених консультацій та заходів для батьків або для батьків і їх особливих дітей та оцінкою ефективності їх проведення і рекомендаціями щодо удосконалення.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.

Інтеграція набутого практичного досвіду

В умовах бази практики:

- 1) здійснення діагностичної, корекційної-розвивальної та консультативної діяльності;
- 2) оформлення результатів практики;
- 3) отримання відгуку-характеристики з бази практики.

Самостійно:

- 1) написання звіту практики;
- 2) оформлення матеріалів практики;
- 3) підготовка презентації результатів практики та доповіді на звітній конференції.

В умовах навчального закладу:

- 1) подання звітної документації керівникові практики для оцінювання;
- 2) виступ з представленням результатів практики на звітній конференції.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Виробнича (переддипломна) практики зі спеціалізації «Спеціальна психологія»»

Разом: 144 годин - 4 тижнів:

Модулі	Модуль I	Модуль II	Модуль III	Модуль IV
Назва модуля	Сутність професійної діяльності спеціального психолога	Психодіагностична робота спеціального психолога	Корекційно-розвивальна та консультативна робота спеціального психолога	Інтеграція набутого практичного досвіду
Тижні	1	2	3	4
Зміст роботи	<ul style="list-style-type: none"> – Наставочна конференція. – Знайомство з базою практики. – Знайомство з особливостями роботи психолога в спеціальному та інклюзивному навчальному закладі, реабілітаційному центрі. 	<ul style="list-style-type: none"> – Ознайомлення з методами та процедурою діагностики дітей (дорослих) з порушеннями психофізичного розвитку. – Підготовка до діагностичної роботи. – Здійснення діагностичної роботи та оформлення результатів дослідження 	<ul style="list-style-type: none"> – Ознайомлення зі специфікою корекційно-розвивальної та консультативної роботи. – Методична підходівка до практичної діяльності. – Проведення корекційно-розвивальних заходів. – Проведення консультацій з батьками особливої дитини. – Проведення заходу для батьків (або для батьків та їх особливих дітей). 	<ul style="list-style-type: none"> – Здійснення діагностичної, корекційно-розвивальної та консультативної діяльності. – Узагальнення, оформлення та усвідомлення результатів практики. – Написання звітів, характеристик. – Звітна конференція.

V. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Виробнича (переддипломна) практики зі спеціалізації «Спеціальна психологія»» оцінюються відповідно до розрахунку рейтингових балів за видами контролю що подано у табл. 5.1.

Таблиця 5.1

Розрахунок рейтингових балів за видами контролю

№ з/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування настановної конференції	10
2.	Відвідування бази практики.	45
3.	Написання психолого-педагогічної характеристики на 3 дитини з порушеннями психофізичного розвитку	20
4.	Діагностика дитини з порушеннями психофізичного розвитку (3дитини)(з описом результатів)	50
5.	Розроблення корекційно-розвивального (заходу для дітей (дорослих) з особливостями психофізичного розвитку.	25
6	Проведення корекційно-розвивального заходу для дітей (дорослих) з особливостями психофізичного розвитку.	25
7	Проведення консультування батьків дитини з порушеннями психофізичного розвитку (з описом) (3 батьків)	25
8	Проведення заходу для сімей, що виховують дітей з порушеннями психофізичного розвитку (з описом)	25
9	Оформлення щоденника практики	20
10	Оформлення рефлексивного щоденника	20
11	Оформлення звіту про проходження практики	20
12	Оформлення методичних папок	30
13	Захист проходження практики	25
	Коефіцієнт =3,1	310
Підсумковий рейтинговий бал		100

Результати навчання студентів щодо опанування навчальної дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою. Переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання в шкалу за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС) здійснюється за наступною схемою, щоподана у табл. 5.2.

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Таблиця 5.2

Оцінка ЄКТС	Оцінка за шкалою Університету	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
Fx	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бочелюк В.Й., Турубарова А.В. Психологія людини з обмеженими можливостями. Навч. посіб. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 264 с.
2. Головка Н. О., Данелян Л. Є., Довгалюк І. С., Комар Т. О., Кучеровський О. К. Соціально-психологічна робота з дітьми та молоддю з особливими потребами: Метод. рек. / Державна соціальна служба для сім'ї, дітей та молоді. — К. : Держсоцслужба, 2005. — 108с.
3. Документація психолога. / Упорядник Т.Гончаренко. – К.:Редакції Загальнопедагогічної газети, 2003. – 120 с.
4. Збірник нормативно-правових документів психологічної служби освіти України. - К.:Ніка-Центр, 2004
5. Інтеграційний літній табір:простір розвитку дітей з аутизмом: Навчально-методичний посібник / Т.В. Скрипник, Г.М.Хворова, Г.Г.Смоляр, К.Ю.Абрамченко /За наук. ред. Скрипник Т.В. – К.: ПВП «Задруга», 2007. – 96с.
6. Коган В.Е., Исаев Д.Н. Диагностика и лечение аутизма у детей. - Л.: Ленингр. педиатрический мед. ин-т, 1976.
7. Кузьменко В.У. Зміст та організація роботи психолога дошкільного закладу (методичні матеріали на допомогу працівникам дошкільних закладів). – К. 1997. – 40с.
8. Легка Л.М., Семенча Л.Г. Організація діяльності психологічних служб : Навчальний посібник – Львів : «Новий Світ – 2000», 2009. – 372 с.
9. Лютова Е.К., Мони́на Г.Б. Тренинг ефективного взаємодіяння с дітьми. – СПб.: Речь, 2000. – 190с.
10. Мамайчук И.И. Психокоррекционные технологии для детей с проблемами в развитии. – СПб.: Речь, 2004. – 400 с.
11. Марінушкіна О.Є. Порадник практичного психолога / О.Є. Марінушкіна, Ю.О. Замазій. – Х.: Вид.група «Основа», 2007. – 240 с. – (Дошкільний навчальний заклад. Психологія виховання).
12. Мастюкова Е.М., Московкина А.Г. Семейное воспитание детей с отклонениями в развитии. – М.: ВЛАДОС, 2003 - 260 с.
13. Настільна книга шкільного психолога / Авт.-уклад. О.Є. Марінушкіна. – Х.: Вид-во «Ранок», 2010. – 288 с.
14. Ньюмен С. Игры и занятия с особым ребенком. Руководство для родителей. – М.: Теревинф, 2004. – 240с.
15. Психологическая служба в детских дошкольных учреждениях разных типов: В помощь практ. психологам : Учеб. пособие / Т. П. Скрипкина, Э. К. Гульянц; Рост. гос. пед. ун-т — Ростов н/Д : Изд-во Рост. гос. пед. ун-та, 1993. — 110
16. Тингей-Михаэлис К. Дети с недостатками развития: Книга в помощь родителям: Пер. с англ. / Под ред. Д.В. Колесова. – М.: Педагогика, 1988. – 240 с.
17. Янушко Е.А. Игры с аутичным ребенком. Установка контакта, способы взаимодействия, развитие речи, психотерапия. – М.: Теревинф. 2004. – 140 с.

VII. ДОДАТКИ
Додаток А

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Інститут людини

**Кафедра спеціальної психології,
корекційної та інклюзивної освіти**

**ЩОДЕННИК ВИРОБНИЧОЇ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ
ЗІ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «СПЕЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»**

Студент _____
(прізвище)

_____
(ім'я)

_____
(по батькові)

Київ - 2016

1. Основні положення виробничої практики.

- 1.1. Перед прибуттям на практику студент повинен отримати інструктаж керівника практики з:
  - ✓ правил поведінки і принципів професійної етики;
  - ✓ графік проходження практики;
  - ✓ правил оформлення щоденника практики;
  - ✓ написання звіту від групи про проходження практики.
- 1.2. Студент, прибувши на місце проходження практики, повинен:
  - ✓ подати керівникові організації програму практики,
  - ✓ пройти інструктаж із техніки безпеки і пожежної профілактики,
  - ✓ ознайомитись із місцем роботи, правилами експлуатації обладнання та уточнити план і графік проходження практики.
- 1.3. Під час проходження практики студент зобов'язаний суворо дотримуватись правил внутрішнього розпорядку організації.
- 1.4. Звіт про проходження практики студент складає відповідно до графіка проходження практики і додаткових вказівок керівників практики від ВНЗ та організації.
- 1.5. Навчальна практика студента оцінюється за стандартною 100-бальною шкалою й враховується нарівні з іншими дисциплінами навчального плану спеціальності.
- 1.6. Студент, який не пройшов практику або отримав негативний відгук від керівника практики від ВНЗ, повинен пройти повторно практику під час канікул.

2. Правила ведення й оформлення щоденника

- 2.1. Щоденник – це основний документ студента під час проходження практики.
- 2.2. Коли студент проходить практику за межами міста у якому знаходиться ВНЗ, щоденник для нього є також посвідченням про відрядження, що підтверджує тривалість перебування студента на практиці.
- 2.3. Під час практики студент щодня робить записи згідно виконаних робіт.
- 2.4. Після проходження практики студент оформлює щоденник та подає його на перевірку керівнику практики від ВНЗ, який складає відгук і оцінює роботу практиканта.
- 2.5. Оформлений щоденник разом зі звітом студент повинен подати на кафедру практичної психології.
- 2.6. На підсумковій конференції представники від підгрупи звітують про проходження практики.
- 2.7. Без заповненого щоденника і звіту практика не зараховується.

4. Звіт про проходження практики

I. Загальна інформація

1. Дата проходження практики _____

2. Назва організації _____

3. Адреса організації _____

II. Опис організації.

1. Основні цілі та завдання діяльності організації _____

2. Категорії клієнтів _____

5.Рефлексивний щоденник

Рефлексивний щоденник – результат самопізнання та самоаналізу того, що відбувалось під час проходження практики, власні думки, почуття, висновки, які занотовуються у щоденник.

Рекомендації щодо заповнення рефлексивного щоденника:

1. Записи треба вести одразу ж після закінчення кожного дня роботи на практиці.
2. Висловлювання в щоденнику мають бути суб'єктивними, не критикувати ні себе, ні інших.
3. Записи ведуть у логічній послідовності відповідно до виконаних форм робіт.
4. Вести рефлексивний щоденник у зошиті форматом А5 на 24 сторінки.

Можливості подальшого використання інформації рефлексивного щоденника:

- ✓ накопичення інформації з соціально-психологічної діяльності;
- ✓ формування нових ідей;
- ✓ пам'ятка про отриманий практичний досвід;
- ✓ механізм зв'язку між теорією та практикою (які теоретичні знання були використані в практичній діяльності).

6. Аналіз вражень щодо діяльності організації

1. Назва організації _____

_____

2. Що сподобалось у роботі організації _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

3. Що не сподобалось у роботі організації _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

4. Що я б зробив(ла) по-іншому під час надання психологічної допомоги в цій організації _____

_____

_____

_____

_____

_____

Перелік документації до заліку з практики

1. Заповнений щоденник практиканта.
2. Звіт студента-практиканта про проходження практики (форма довільна).
3. Програми занять.
4. Протоколи досліджень, їх результати, психологічні характеристики на досліджуваних з рекомендаціями.
5. Відгук про проходження студентом виробничої переддипломної практики від організації (практичного психолога або корекційного педагога завірений керівником організації).
6. Загальна презентація результатів практики на звітній конференції (загальний звіт підгрупи).

Додаток Б.
СХЕМА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ
ДИТИНИ

- 1. Загальні відомості про дитину**
  - Прізвище, ім'я, по-батькові, вік.
  - Відомості про родину та особливості сімейного виховання.
  - Соціально-економічна характеристика родини.
  - Найбільш авторитетні та найулюбленіші для дитини члени родини.
  - Члени родини, з якими дитина проводить найбільше часу.
  - Стиль сімейного виховання (гіперопіка, гіперпротекція, потурання).
  - Стан здоров'я дитини (діагнози, особливості психофізичного розвитку).
- 2. Інформація про розвиток особистості дитини**
  - Індивідуальні особливості, які мали прояв ще в ранньому дитинстві.
  - Динаміка і характер змін в процесі розвитку особистості дитини.
  - Кризові і психотравмуючі ситуації в житті дитини (гострі чи хронічні).
- 3. Індивідуальні психологічні особливості особистості дитини**
  - Тип темпераменту, особливості вищої нервової діяльності (загальна активність, темпові характеристики діяльності, співвідношення збудження і гальмування, рухливість-інертність, витривалість, стресостійкість, інтровертованість-екстравертованість, адаптивність та ін.)
  - Особливості емоційної сфери (переважаючий настрій, інтенсивність емоційних реакцій).
    - Самооцінка (адекватна-неадекватна, завищена-занижена, впевненість у собі, своїх силах).
    - Особливості характеру: сильні та слабкі сторони характеру.
    - Сфера інтересів (шкільні і позашкільні захоплення та інтереси, наявність, стійкість, стереотипність, адекватність).
    - Ставлення до провідної діяльності (навчання, гри) відповідно віку.
    - Пізнавальна активність. Здібності.
    - Вольові якості (самоконтроль, наполегливість, цілеспрямованість, організованість, дисциплінованість, відповідальність).
- 4. Статус і особливості взаємостосунків у дитячому колективі:** лідер (офіційний, неофіційний), прийнятий, ізольований, відкинутий; товариський, нетовариський; ініціативний, залежний, агресивний, соціальна компетентність тощо.
- 5. Рівень розвитку пізнавальних процесів:** сформованість та особливості відповідно віку, сприймання, пам'яті, уваги, мислення, уяви, мовлення, інтелектуальні здібності, обізнаність.
- 6. Складності у вихованні та навчанні дитини**
  - Характер складностей дитини (навчальні складності, відхилення в поведінці, емоційні проблеми, у чому вони проявляються).
  - Аналіз причин ускладнень.

